

jaa naar jeg har berørt det, at Renten var jaa lille, at Anlægget kun gav 1 pCt. eller jaa omtrent, var det kun for at minde om, hvilke Krav, man kunde gjøre gjældende i andre Egne. Det har været den eneste Grund for mig, naar jeg har fremdraget det den ene Gang efter den anden, at det øvrige Land maatte yde sin Del til Jernbanerne ogsaa igjennem den daarlige Forrentning, jeg vil ikke tale om Udgifterne til selve Anlægget. Det er jo velkjendt baade for dette Thing og den høitærede Minister, at der endnu er meget betydelige, jernbanetomme Rum, navnlig imellem den midtydske og sydydske Bane. Der er vistnok de største jernbanetomme Rum, om der end er adskillige andre paa Dørne, navnlig paa Sjælland, hvilke jernbanetomme Rum man iøvrigt er i Færd med at udbylde, tilfredsstille med Jernbaner. De Forslag angaaende Jernbaneanlæg, der ere endeligt vedtagne af dette Thing, medføre saavidt jeg skjønner, Udgifter paa 9 à 10 Mill. Kroner, selv om man gaar ud fra, at de paagjældende Egne komme til at give et Tilbud af 80,000 Kr. pr. Mil her paa Sjælland og 50,000 Kr. pr. Mil i Sylland, hvilket ingentunde er afgjort, løbe Udgifterne ved Anlægene alligevel op til 9 à 10 Mill. Noiagtigt kan man ikke sige det, fordi Expropriationsudgifterne kun kunne anslaaes efter et Skjøn over, hvad lignende Omkostninger have været ved andre Baner. Jeg siger altsaa, at de store Omkostninger og de aarlige Tilbud af Statskassen til Banerne forstrække mig ikke. Jeg tror, at Baneanlægene have indirekte Betydning, idet de ikke blot ophjælpe de paagjældende Egne, men ogsaa paa anden Maade blive en god Rilde for Statskassen. Lad os se, hvorledes Stigningen er ved de forskjellige Jernbanestationer, s. Ex. med Hensyn til Indførsel af Varer. Det er vel endog muligt, at der bliver indført mere, end de paagjældende Egne have Raad og Evne til at købe, men sikkert er det i alt Fald, at naar der er en saa stor Stigning paa de indirekte Afgifter, maa man vel kunne sige, uden at sige for meget, at der ligger den egentlige Forrentning af Banen for Statskassen, thi den faar Pengene. Naar Baneanlægene ere vel undersøgte, er der næppe Tvivl derom. Befolkningen i de Egne, som endnu ere tilfidejatte, og som have maattet være med ikke alene til den aarlige Forrentning, men ogsaa til at udrede Expropriationssummerne, hvilket særligt gjælder Sylland og Jyn, jaa med en vis Tilfredsstillelse — i det mindste en Del af Befolkningen — at der var kommen en Overenskomst til Veie imellem den høitærede Minister og Folkethinget, en Overenskomst,

som den høitærede Minister nylig har omtalt, og som har givet sig Udtryk her for første Gang ved det foreliggende Lovforslag. Der findes selve Principet udført, idet det nemlig gaar ud paa at tilskyde af Statskassen 25,000 Kr. pr. Mil foruden Halvdelen af Expropriationsomkostningerne. Jeg siger, det var med Tilfredsstillelse, man jaae dette; thi det kan ikke negtes, at naar de paagjældende Egne ubetinget selv skulle bære Udgifterne ved Baneanlægene minus Halvdelen af Expropriationsomkostningerne, ere de meget uheldigt stillede, især hvor det er mindre frugtbare Egne, ja det bliver egentlig en ren Umulighed for dem at anlægge Banen. Det var derfor med en vis Tilfredsstillelse, man hørte, at der var truffet en Overenskomst om et Tilbud fra Statens Side af 25,000 Kr. pr. Mil ved de mindre Anlæg og 80,000 Kr. pr. Mil ved Baneanlæg af større Betydning nemlig gaaende ud paa at forbinde den ene By med den anden, og det var i Tillid til denne Overenskomst, man begyndte at tage fat paa de jernbanetomme Rum. Jeg maa give en Forklaring af, hvorledes det hænger sammen, at denne Bane denne Gang ikke er ledsaget af sin Tvillingbroder Veie—Give-Banen. Det var som sagt i Tillid til denne Overenskomst, at man navnlig begyndte at arbejde paa at skaffe Penge til Veie ikke alene til Veie—Give-Banen, men tillige til Veie—Hølstebro-Banen. Man gjorde det i Tillid til det nye Princip, jaa meget mere, som man havde den tidligere Indenrigsminister Skeels Ord for, at han vel ikke kunde tage fat paa disse Baneanlæg som Statsanlæg, men at han dog vilde lade Sagen undersøge, ligesom han iøvrigt udtalte sig meget velvilligt om Sagen til en Deputation fra Byraadene i Veie, Hølstebro og Ringstøbing og Veie Amtsraad, altsaa henholdsvis By- og Amtsraadene. Man henvendte sig senere til den nuværende høitærede Minister og fik Tilladelse til at laane hans Overingenieur til Undersøgelse af dette Baneanlæg. Man kunde da ikke antage andet, end at Ministeren fremdeles vilde stille sig velvillig, og man troede, at netop i Kraft af det nye Princip maatte et saadant Baneanlæg kunne fremmes; man havde jo ikke mindste Grund til at tro andet, naar baade den forrige Minister havde udtalt sig velvillig overfor Banen, og den nuværende høitærede Minister laante Komiteen sin Overingenieur. Der blev derfor anvendt baade megen Tid og mange Penge paa at skaffe Midler tilveie og faae Linien undersøgt, og jeg tror, jeg tør sige, at det Arbejde der forsaavidt ikke var frugtesløst eller forgjæves. Thi der blev sammenfaldt en Sum, nemlig